

LAUSUNTO

Väylävirasto/kirjaamo

VÄYLÄ/6671/04.01.01/2023

PL 33
00521 Helsinki
kirjaamo@vayla.fi

Asia
Paltamo

Lausunto Kontiomäen raakapuuterminalin laajennus, ratasuunnitelma;

Väylävirasto pyytää lausuntoa otsikon mukaisesta suunnitelmasta (ratalaki 22 a §)

Väylävirasto pyytää Paltamon kuntaa

- antamaan lausuntonsa nähtävillä olevasta suunnitelmasta ja vastineensa suunnitelmasta tehtyihin muistutuksiin
- tarkistamaan, että ajantasaiset kaavat ja kaavamääräykset sisältyvät nähtäville asetettavaan suunnitelma-aineistoon ja hyväksymisedotuksessa luetellut kaavat ja niiden tiedot ovat oikeat. Tarvittaessa kuntaa pyydetään täydentämään kaavojen tiedot lausunnossaan.
- toimittamaan sähköisesti ne ratasuunnitelman käsittämälle alueelle vahvistetut tai hyväksytyt oikeusvaikutteiset kaavat, jotka eivät ole nähtävillä olevassa suunnitelma-aineistossa. Kaavat kaavamääräyksineen tulee toimittaa jokaisesta kaavasta erikseen, pelkkä kaavayhdistelmä ei ole riittävä.

Väylävirasto pyytää, että Paltamon kunta lausunnossaan ilmoittaa

- Kunnan toimesta tehdyt vuorovaikuttamisen ja tiedoksiannon toimenpiteet (aloittamisesta ilmoittaminen tai kuuluttaminen sekä suunnitelman nähtäville asettaminen - toteutustavat ja -ajankohdat)
 - toteuttaako laadittu suunnitelma (valtakunnallisen ja) alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden toteutumista kunnan alueella.
 - Kunnan lausunnonannon ajankohtaa vastaava kaavatilanne vahvistettujen ja hyväksytyjen oikeusvaikutteisten yleiskaavojen, asemakaavojen ja ranta-asemakaavojen osalta, sekä ovatko kaavat yhdenmukaisia ratasuunnitelman kanssa. Jos kaavoitustilanteessa on tapahtunut muutoksia nähtäville asetettavasta suunnitelmassa kuvatussa, pyydetään kuntaa yksilöimään muuttuneet kaavat lausunnossaan.
 - onko kunta valmis luovuttamaan rautatien tekemiseen tarvittavan omistamansa maa-alueen korvauksetta rautatie tarkoituksiin.
 - onko kunnalla huomauttamista ratasuunnitelmaan sisältyviin siltoihin, meluesteisiin, tukimuureihin tai muihin merkittäviin rakenteisiin.
 - onko kunnalla huomauttamista ratasuunnitelmaan sisältyviin rautatien
-

rakentamisen ajaksi varattaviin maa-ainesten ottopaikkoihin, sijoitusalueisiin, kiertoteihin, varastoalueisiin tai varattavien yksityisten teiden tekemiseen ja/tai käyttöön.

- onko kunnalla huomauttamista ratasuunnitelmaan sisältyviin kunnallistekniikkaan liittyviin suunnitelmiin.

Paltamon kunta esittää lausuntonaan seuraavaa:

Muistutukset ja vastineet

Paltamon kunta toteaa saapuneeksi 7 muistutusta.

Muistutus 1

Muistutus koskee Miesjoen tasoristeyksen poistamista, jonka johdosta suunnitelmassa osoitettu kiertotie lisää liikennettä Puikkokosken kämpän piha-alueen läpi. Muistutuksessa on kerrottu Puikkokosken kämpän toiminnan häiriintymisen ja turvallisuus huonontuu lisääntyvän liikenteen vuoksi. Lisäksi tieyhteys on huonossa kunnossa.

Vastine

Ratasuunnitelmassa on esitetty Miesjoen tasoristeyksen poistoa.

Tasoristeyksen poistamisen vuoksi suunnitelmaan on osoitettu korvaava yhteys VE0 pohjoisen suunnasta Vartiuksen tieltä. Puikkokoskentie palvelee pääasiassa metsätaloutta ja Puikkokosken kämpän liikennettä sekä toimii kunnan vedenottamoille yhteytenä. Kunnan näkemyksen mukaan suunnitelmassa osoitettu korvaava yhteys VE0 on periaatteessa riittävä ja ei aiheuta kohtuuttoman suurta matkan lisääntymistä mm. Puikkokosken kämpälle. Suunnitelmassa esitetty yhteys VE0 voi tuoda kuitenkin turvallisuus riskejä etenkin kämpän toiminnalle.

Kunta toteaa, että suunnitelman mukainen VE1 kiertotie ratkaisu olisi etenkin turvallisuuden kannalta suositeltava.

Muistutus 2

Muistutus koskee Miesjoen tasoristeyksen poistamista, jonka johdosta suunnitelmassa osoitettu kiertotie lisää liikennettä Puikkokosken kämpän piha-alueen läpi. Muistutuksessa on nostettu esiin Puikkokosken kämpän toiminnan turvallisuus. Lisäksi Vartius radan ylityksen huomioiminen turvallisuuden osalta ja tieyhteyden huono kunto.

Vastine

Ratasuunnitelmassa on esitetty Miesjoen tasoristeyksen poistoa.

Tasoristeyksen poistamisen vuoksi suunnitelmaan on osoitettu korvaava yhteys VE0 pohjoisen suunnasta Vartiuksen tieltä. Puikkokoskentie palvelee pääasiassa metsätaloutta ja Puikkokosken kämpän liikennettä sekä toimii kunnan vedenottamoille yhteytenä. Kunnan näkemyksen mukaan suunnitelmassa osoitettu korvaava yhteys VE0 on periaatteessa riittävä. Suunnitelmassa esitetty yhteys VE0 voi tuoda kuitenkin turvallisuus riskejä etenkin kämpän toiminnalle.

Kunta toteaa, että suunnitelman mukainen VE1 kiertotie ratkaisu olisi etenkin turvallisuuden kannalta suositeltava.

Muistutus 3

Muistutus koskee Miesjoen tasoristeyksen poistamista, jonka johdosta suunnitelmassa osoitettu kiertotie lisää matkaa metsätilalle, joka taasen tuo lisäkustannuksia metsänhoitotoimenpiteille.

Vastine

Ratasuunnitelmassa on esitetty Miesjoen tasoristeyksen poistoa. Tasoristeyksen poistamisen vuoksi suunnitelmaan on osoitettu korvaava yhteys VE0 pohjoisen suunnasta Vartiuksen tieltä. Puikkokoskentie palvelee pääasiassa metsätaloutta ja Puikkokosken kämpän liikennettä sekä toimii kunnan vedenottamoille yhteytenä. Kunnan näkemyksen mukaan suunnitelmassa osoitettu korvaava yhteys VE0 on periaatteessa riittävä. Suunnitelmassa esitetty yhteys VE0 voi tuoda kuitenkin turvallisuus riskejä etenkin kämpän toiminnalle ja nostaa mahdollisesti metsänhoito ja hakkuu kustannuksia.

Kunta toteaa, että suunnitelman mukainen VE1 kiertotie ratkaisu olisi etenkin turvallisuuden kannalta suositeltava.

Muistutus 4

Muistutus koskee Miesjoen tasoristeyksen poistamista, jonka johdosta suunnitelmassa osoitettu kiertotie lisää liikennettä Puikkokosken kämpän pihalleen läpi. Lisäksi Vartiusradan ylityksen huomioiminen turvallisuuden osalta ja tieyhteyden huono kunto. Suunnitelmassa esitetty ratkaisu tuo lisäkustannuksia metsänhoidolle ja hakkuille.

Vastine

Ratasuunnitelmassa on esitetty Miesjoen tasoristeyksen poistoa. Tasoristeyksen poistamisen vuoksi suunnitelmaan on osoitettu korvaava yhteys VE0 pohjoisen suunnasta Vartiuksen tieltä. Puikkokoskentie palvelee pääasiassa metsätaloutta ja Puikkokosken kämpän liikennettä sekä toimii kunnan vedenottamoille yhteytenä. Kunnan näkemyksen mukaan suunnitelmassa osoitettu korvaava yhteys VE0 on periaatteessa riittävä. Suunnitelmassa esitetty yhteys VE0 voi tuoda kuitenkin turvallisuus riskejä etenkin kämpän toiminnalle ja nostaa mahdollisesti metsänhoito ja hakkuu kustannuksia.

Kunta toteaa, että suunnitelman mukainen VE1 kiertotie ratkaisu olisi etenkin turvallisuuden kannalta suositeltava.

Muistutus 5

Muistutus koskee Miesjoen tasoristeyksen poistamista ja esitettyä kiertotie vaihtoehtoa 0. Esitetään, että VE 1 olisiärkevin metsänhoidon taloudellisuuden, teiden kunnan ja turvallisuuden kannalta.

Vastine

Ratasuunnitelmassa on esitetty Miesjoen tasoristeyksen poistoa. Tasoristeyksen poistamisen vuoksi suunnitelmaan on osoitettu korvaava yhteys VE0 pohjoisen suunnasta Vartiuksen tieltä. Puikkokoskentie palvelee pääasiassa metsätaloutta ja Puikkokosken kämpän liikennettä sekä toimii kunnan vedenottamoille yhteytenä. Kunnan näkemyksen mukaan suunnitelmassa osoitettu korvaava yhteys VE0 on periaatteessa riittävä. Suunnitelmassa esitetty yhteys VE0 voi tuoda kuitenkin turvallisuus riskejä etenkin kämpän toiminnalle ja nostaa mahdollisesti metsänhoito ja hakkuu kustannuksia.

Kunta toteaa, että suunnitelman mukainen VE1 kiertotie ratkaisu olisi etenkin turvallisuuden kannalta suositeltava.

Muistus 6

Muistutuksessa toivotaan pientä koko kiinteistöä lunastettavaksi. Kyseessä on pieni maa-alue, jolle ei ole järkevää käyttöä jatkossa. Kiinteistöllä aiemmin sijainneet rakennukset on tuhopoltettu, jäljellä voi olla raunioita.

Vastine

Kiinteistö sijoittuu osittain puutavaraliikenne tien ja lumen sijoitusalueelle. Kunta toteaa, että kiinteistö voisi olla järkevä lunastaa kokonaan muistutuksen mukaisesti.

Muistutus 7

Kiinteistön omistaja kertoi, että Kuusistontie on lakkautettu maanmittaustoimituksessa Puutteenperäntien liittymän jälkeiseltä osuudelta, eikä sille osuudelle voida esittää työnaikaista käyttöoikeutta ratasuunnitelmassa. Kiinteistönomistaja ei tule hyväksymään työnaikaista liikennettä asuinrakennuksensa ohitse. Lisäksi Karhuntiellä on painorajoitus 12 t ja tien varrella asuu lapsiperheitä. Ennen Kuusistontien tasoristeyksen poistoa kuormausalueelle kulkeva rekkaliikenne on aiheuttanut melua, pölyä ja muita häiriöitä. Meluvalli on hyvä ratkaisu.

Vastine

Työnaikainen liikenne aiheuttaa haittaa ja turvallisuusriskejä suunnitelmassa esitetyn reitin varrella oleville asuin kiinteistöille. Haitta on kuitenkin tilapäistä. Kunta toteaa, että häiriötä ja voidaan vähentää nopeuksia alentamalla ja pölyn sidonnalla. Rakentamisen aikaiset kulkuoikeuksille pitää olla ja hakea tarvittavat luvat ja oikeudet.

Vuorovaikuttaminen

Paltamon kunta on julkaissut Väyläviraston toimittamat kuulutukset kunnan sähköisellä ilmoitustaululla; aloittaminen 20.2.2024 ja ratasuunnitelman nähtävillä olo kuulutus 17.3.2025. Hankkeen ratasuunnitelmaluonnosten avoin esittelytilaisuus järjestettiin Kontiomäen koululla 20.8.2024. Yleisötilaisuudessa oli paikalla myös kunnan kaavoittaja. Kunnan edustajat ovat osallistuneet ratasuunnittelun aikana suunnitteluratkaisujen läpikäymiseen ja vaihtoehtoihin kuntapalaverissa.

Liikennejärjestelmä

Suunnitelma toteuttaa ja tukee liikennejärjestelmäsuunnitelmaa Kontiomäen ollessa logistinen solmupiste, josta haarautuu raideyhteys viiteen suuntaan: Ouluun, Helsinkiin, Vartiuksen rajanylityspaikalle, Vuokatin kautta Nurmekseen ja pohjoiseen Pesionkylän terminaaliin Suomussalmelle.

On tärkeää, että Kontiomäen ratapihan suunnittelussa huomioidaan tarpeellisilta osin Kontiomäki-Vuokatti -rataosuuden sähköistäminen ja yhteysvälin toivottu henkilöjunaliikenteen käynnistyminen. Lisäksi suunnittelussa on tarpeen huomioida myöhemmin toteutuva Vuokatti-Joensuu -radan sähköistys ja henkilöjunaliikenteen käynnistyminen.

On tärkeää, että eurooppalaisen raideleveyden ratayhteyden ulottaminen Suomeen käynnistyy ensi vaiheessa pohjoisesta Haaparanta-Tornioista Suomen puolelle Ouluun ja myöhemmin siitä edelleen merkittäviä poikittaisyhteyksiä pitkin itäiseen Suomeen Kontiomäkeen. Viiden radan risteysasemana Kontiomäestä on mahdollista toteuttaa vielä nykyistä merkittävämpi logistinen keskusasema. Ratapihan suunnittelussa ja jatkoselvityksissä on tarpeen tarkastella ja huomioida tarpeellisilta osin myös huoltovarmuuden ja sotilaallisen liikkuvuuden tavoitteet.

Kaavoitus

Kunta on toimittanut ratasuunnitelmaan voimassa olevat kaavat. Ajantasa-
asemakaavayhdistelmä ja jäljennökset alkuperäisistä kaavoista.
Suunnitelma aineisto on ajantasainen kaavoituksen osalta.

Maanluovutus

Paltamon kunta ei ole valmis luovuttamaan omistuksessaan olevaa maa-
aluetta korvauksetta. Paltamon kunta katsoo, että maan luovutuksen tulee
perustua arvioituun käypään hintaan.

**Ratasuunnitelman sillat, melusteet, tukimuurit ja muut rakenteet sekä
maa-ainesten ottoapaikkoihin, sijoitusalueisiin, kiertoteihin,
varastoalueisiin tai varattavien yksityisten teiden tekemiseen ja/tai
käyttöön.**

Paltamon kunnalla ei ole edellä mainituista asioista huomautettavaa.

Kunnallistekniikan muutokset

Paltamon kunnan omistuksessa olevien kunnallistekniikan rakenteiden ja
johtojen sijaintien muutoksista on käyty keskustelut suunnittelun aikana.
Suunnitelman mukaiset muutokset kunnallistekniikkaan ovat hyväksyttävissä.
Paltamon kunta ei ole osallistumassa kunnallistekniikan siirtokustannuksiin.

Kustannusjakoehdotuksessa ja hyväksymisehdotuksessa siirtokustannuksia ei
ole osoitettu Paltamon kunnalle, joten kunta hyväksyy
kustannusjakoehdotuksen.

Rakentamisen aikana on huomioitava ja tiedotettava kunnallistekniikan
muutoksista aiheutuvat mahdolliset katkokset vesihuoltojärjestelmään.

Paltamossa 29.4.2025

Paltamon kunnanhallitus
